



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

XXXVII. An vera & visibilis Ecclesia poßit deficere?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

Dei. Isaia. 60. *Omnes isti congregati sunt. &c.*

2. Nec soli Deo cogniti: nam Isa. 61. *Sciatur in Gētib; semen eorum: Omnes, qui viderint eos, cognoscent eos, quia isti sunt Semē, cui benedixit Deus.* Dan. 2. Christus est lapis excisus crescens in montem magnum, qui impleuit totam terram.

3. Omnes tenentur se Ecclesiā adiūgere: Iuxta Isa. 60. *Ambulabunt gentes in lumine tuo: ergo con'pici debet.* Item dignosci ab hæreticis: Vnde *Splendor eius sicut lux; ne, ait August. l. 18. Ciuit. c. 32. credentes ad obscuri nominis sectam transseant.*

4. Gloria Christi debet necessariò ex gloria visibilis Ecclesiā clarescere. Hinc, 1. Tim. 3. *Eccl. sia Columna. &c. Et manifestè magnum est pietatis Sacramentum, sc. Incarnatio, quod manifestatum est in carne, iustificatum in spiritu, apparuit Angelis, prædicatum est in gentibus, creditum in mūdo, assumptum in gloria.* Et sic omnia, quæ dixit Scriptura de Christo incarnato Ecclesiā quoque inferunt manifestationē. Vnde Aug. epist. 48. *Quomodo confidimus ex Scriptura nos accepisse Christum manifestum; si non inde accepimus Ecclesiam manifestam?*

DICO AD I. Ieremias confert *Vetus Testamentum cum Nouo; non Ecclesiam cum Ecclesia.* Neque lex in cordibus scripta infert Ecclesiam inuisibilem.

AD II. Loquitur ibi de suo aduentu primo, vel de gratia.

AD III. Agit ibi Christus de ritu modoque adorationis; non de loco: *tc. in spiritu,* contra corporales Iudæorum adorationes; & *Veritate,* contra Sama-

ritanorum falsitatem. Ita D. Thomas.

AD IV. Intelligitur per Sion Ecclesia triumphans, non Militans; ad quā spc, non reaccessimus. Ita Chryf. Theophil. S. Thomas.

AD V. Ecclesia dicitur spiritualis, nō secundum substantiam, vt Angeli; sed secundum Ordinationem; quia ordinatur ad spiritum, & dominatur in ea spiritus. Sic, 1. Cor. 2 dicitur *homo spiritualis:* 1. Cor. 13. *Corpus spiritale.*

AD VI. Non Ecclesia creditur; sed Sanctitas Ecclesiā; quæ est inuisibilis. Aut, Videmus cœtum Ecclesiā; quod autem is sit Ecclesia, hoc credimus. &c.

QVÆSTIO XXXVII.

An vera & Visibilis Ecclesia possit deficere?

LVTHERO-CALVINISTÆ apud Bell. l. 3. de Eccl. c. 11. docent Visibilem Ecclesiam interdum errare in fide & moribus sic, vt penitus deficiat.

SVADENT istis. 1. Quia, Adam & Eva à Deo apostatarunt. 2. Aaron torusque Israël apostatarunt ad vituli latrām: Exod. 32. 3. Item tempore Helix. 3. Reg. 19. *Relictus sum ego solus: Et illi 7000. nec Helix erant cogniti.* 4. Tempore Christi pauci supererant fideles; tempore Antichristi, Luc. 18. *putasne Filius hominis veniens inueniet fidem?* 5. Non obstant factæ promissiones, quod non sit defectura: Nam *Leu. 28. promisit se populum non abiecturam; abiicit tamen, Osee, 2.*

AUTOR. Visibilis Ecclesia nunquā potest deficere. 1. Ita *Verbum Domini, quod manet in æternum,* in meo *Antichristo p. 2. q. 15.* 2. Quia Regnum Christi æternat, quod est Eccl. Visibilis. Pt 88.

Bb 3 Thro.

Thronus eius sicut sol in consp. eius, & sicut luna perfecta in aeternum &c. Ponam in saeculum saeculi semen eius, & Thronum eius sicut dies caeli. Dan. 2. Suscitabit Deus caeli regnum, quod in aeternum non dissipabitur. Luc. I. Et regni eius non erit finis. quae de Ecclesia Visibili dicuntur. 3. Donatistae dicebant, totam visibilem Ecclesiam perisse; solum in Africa paucos de ea superesse Donatistas: Quo; refutat S. Aug. in Psa. 101. Inuisibilem perire non posse Donatistae aequè, ac Luthero-calvinistae, asseriebant.

4. Ratio. Si aliquando sola esset inuisibilis Ecclesia; esset etiam aliquando talis impossibilis ijs qui extra eam sunt; Nam ingredi non possent eam, quam ignorant. Item: Illi, qui inuisibilem faciunt, aut palam profitentur fidem, aut non si palam; iam est visibilis: si non; iam nulla est Ecclesia & talis. Quia, Rom. 10. *Ore fit Confessio ad salutem: Nec est Ecclesia, vbi non est Confessio fidei.*

DICO AD I. Illi duo non erant Ecclesia, sed initium futurae.

AD II. Moyses erat summus Pontif. & Caput; is non erravit: Aaron tunc non erat Pontif. Nec totus populus defecit. Nam tribus Leuierat Domini, congregatiq; sunt ad Moysen. &c.

AD III. Iudaei non erant soli Ecclesia Vniuersalis. Nec Iudaei omnes defecerunt, sed solus Israel subiectus Regi Samariae; Populus Iudae subditus regi Ierusalemitano.

AD IV. Tunc multi erant fideles. Ioann. 12. Act. 2. & 8. *Conueniebant viri religiosi ex omninatione. Sub Antichristo fides erit; etsi minus eximia.*

AD V. Fuit ea conditionalis pro-

missio: Ecclesiae autem facta est absoluta. Quin etiam, *Ego rogaui pro te, NE DEFICIAT FIDES TVA*, seu personalis, seu Christiana vniuersa, &c.

QVÆSTIO XXXVIII.

An Ecclesia Visibilis possit errare?

CALVINVS, *Instit. lib. 4. c. 8. §. 13.* Inuisibilis Ecclesia nec deficere, nec errare potest in necessariis ad salutem: in aliis potest. Sic ferè Lutherani.

SVADENT istis. 1. Quia, 3. Reg. 22. omnes Prophetæ 400. errarunt, excepto Michæa: 2. Isa. 56. *speculatores eius cæci omnes, nescierunt vniuersi.*

3. Pōtifex, Sacerdotes, omnisque populus clamauerunt: *Crucifige.* Et Apostoli fidem amiserunt: iuxta Matth. 26. *Omnes vos scandalum patiemini.* Et Marc. vlt. *Exprobrauit incredulitatem eorum.*

Duas tamen restrictiones apponit: 1. Si reiiciat Traditiones, & nihil extra Scripturam proponat. 2. Vniuersalis Ecclesia sola non errat, si non extendatur ad Episcopos; qui singuli sunt particularis Ecclesiae.

AVTOR. I. Ecclesia Vniuersa, etsi Dubitare in quibusdam possit; vt in Cōceptione immaculata B. V. Absolutè tamē & pertinaciter nequit errare in Credendis, aut Faciendis; siue ea proponat ex Verbo Scripto, siue Tradito: idque tam in Vniuersi fidelibus, quam in Episcopis repræsentatiuè.

1. Quia, sic in Euangelio Dominus: *Vide meum Antichristum par. 2. q. 15.* Adde 1. Tim. 3. *Ecclesia Dei est Columna & firmamentum Veritatis.* Non hic ait, *Scripturarum Custos*, vt Calvinus fingit. Nam fuit *Columna* tunc etiam Ecclesia, cum nulla esset S. Scriptura vsquam. Deinde, Eph. 5. *Vir caput est mulieris, sicut*
Cברי